

КОНГРЕС ВІДКИДАЄ МЕШКАЛЬНИЙ ЗАКОН

ВАШИНГТОН. — Палата послів відмовилася 191 голо-самі проти 170 взяти під увагу проєктований урядом законо-проект про дальшу розбудову мешкань коштом 800 мі-ліонів доларів.

Як попередні закони, так і цей повалила коаліція ре-публиканців і консервативних демократів, котра від кількох тижнів переводила свою волю в конгресі.

Супроти цього конгрес сподівається скоро розійтися на літні вакації. Президент Рузвельт чимскоріше викине свої праці коло підписування ухвалених законів, щоби поїхати до Гайд Парку.

ЗГОЛОШУЄ СВОЮ КАНДИДАТУРУ.

СИНСІНАТІ (Огайо). — Сенатор Роберт Тефті, син був-шого президента Злучених Держав, подав до публічного ві-дома свій лист до своїх політичних приятелів, у котрім він приймає кандидатуру на номінацію Республіканської Партії на уряд президента Злучених Держав у 1940. році.

Як свою кандидатську платформу Тефті проголошує „рівноваження бюджету”.

ГАЗЕТАРСКА ЮНІЯ ЗА КАНДИДАТУРУ РУЗВЕЛТА.

САН ФРАНСИСКО. — Крєва конвенція газетарської ю-нії, „Американської Газетарської Гільді”, ухвалила 108 го-лосами проти 8 поперти кандидатуру президента Рузвелта втре-те на уряд президента Злучених Держав. Резолюція виска-зала просьбу до Рузвелта, щоб він виставив свою кандида-туру. Делегати, що не голосували за резолюцію, здержалися від голосування.

ДОМАГАЮТЬСЯ ПОШИРЕННЯ ЗАКОМУ ГЕЧА.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Нілі з Вест Вїрджїні вніс у сенат проект закону, що розтає постанови закону Геча проти політичної діяльності федеральних урядовців на лю-дей, що працюють для стейтів, а дістають удержання з фе-деральних фондів.

ЗА СВИТОВОЇ ВИСТАВИ.

НЬО ЙОРК. — Підприємство „Чилдрєн Ворлд”, що має концесію в забавовій частині Світної Вистави, подало в суд просьбу, щоб йому вільно було зробити злагоду з вірителя-ми, бо, мовляв, воно є невинуватне.

Не зважаючи на домагання концесіонерів, заряд вистави задержав ціну вступу в звичайні дні на висоті 75 центів.

ЗАКРИВАЮТЬ ГАЗЕТУ ЗА НЕЗАПЛАЧЕННЯ ПОДАТКІВ СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ДЖЕРЗІ СІТІ. — Федеральний уряд опечатав дїм тиж-невика „Трїніл Гом Нїуз” за те, що газета не заплатила урядові 27 доларів титулом податку на соціальне обезпече-ня за 1937. і 1938. рік.

ЗАПОВІДАЮТЬ ВЕЛИКУ ВІЙНУ ПРОТИ ЗЛОЧИНУ.

ВАШИНГТОН. — Генеральний прокуратор Мерфі заявив, що більше число спеціальних агентів його департаменту ро-бити тепер розсліди над звязком між політичними провадами і злочинцями та що федеральний уряд виступить незадовго з домаганнями повести процеси проти злочинців, звязаних з політиками, в кількох більших містах.

ВІДГУКИ ЗАКОМУ ГЕЧА.

ГВАЙТ ПЛЕЙНС (Нью Йорк). — Вилєш Кронин, почт-майстер Йонкерс, Нью Йорк, зрезігував зб становища пред-сідника коміте Демократичної Партії повіту Вестчестер, щоб не мати клопоту з законом Геча, котрий забороняє політич-ну діяльність федеральним урядовцям. Його посада дає йо-му 6,000 доларів на рік.

СПОДІВАЮТЬСЯ ПОЛАГОДЖЕННЯ АВТОМОБІЛЬНОГО СТРАЙКУ.

ДІТРОЙТ. — Переговори між представниками „Сі-Ай-О” та Генеральною Моторною Корпорацією поступають уперд і можна вже скоро сподіватися полагодження страйку авто-мобільних робітників.

НАЦІОНАЛЬНА ГВАРДІЯ РОЗЗБРОЮЄ СТРАЙКАРІВ.

ГІН МАВНТІН (Дем, Колорадо). — Стейтвий губер-натор викликав національну гвардію для впокоєння страй-кових заворушень на будові великої тами, в котрих досі по-стрілено 6 осіб, а кількох інших важко побито. Командант гвардії роззброїв спеціальних депутатів та казав страйкарів вертатися до праці.

СМЕРТЬ ХЛОПЦЯ В АТОМОБІЛЬНОМУ ВИПАДКУ.

ГЕЙСТІНГЗ-ОН-ГОДСОН (Нью Йорк). — В автомобіль-нім випадку, в котрім заударили два авта, що їхали з про-тивних сторін, одно авто вивернулося. Сім осіб, що сиділи в ньому, були важко покалічені, а 18-літній В. Горєцький зги-нув на місці.

13-МІСЯЧНА РОЗПРАВА ПЕРЕРВАНА НА ВАКАЦІ.

НЬО ЙОРК. — Розправу проти Алюмінієвої Компанії А-мерики й 60 осіб, з нею звязаних, що велася в місцевому фе-деральному суді 13 місяців, перервано через вакації й відло-жено на осінь. Федеральна прокуратура закиде цьому під-приємству, що воно є тростом, себто має монополію у своїх бізнесі, і домагається її розв'язання.

ПАРА ВТОПИЛА ЧОЛОВКА.

СІДАР РЕПІДС (Айова). — Коли 60-літній Гарі Йонг прохолов мостом на ріш Сідар і наблизився до стоячої на другому торі цього мосту локомотиви, з неї бухнула пара й завалила його в ріку, де він утопився.

АПОСТОЛЬСЬКА ВІЗИТАЦІЯ.

На візитацію з Ватикану приїхав в Америку кар-динал Гаспарі, що займає в римо-католицькій церкві таке становище, як предсідник Найвищого Суду Злу-чених Держав займає в Америці. Його вітає ньюор-ський архієпископ Спелмен.

ПОЛЬЩА ДІСТАЛА ПЕРШУ ПОЗИЧКУ ВІД АНГЛІ.

Польський амбасадор Рачин-ський підписав з англійським урядом першу позичку Поль-щі, у висоті вісім мільйонів фун-тів стерлінгів. Ті гроші має Польща витратити в Англії на закупню зброї й амуніції. Що-до позички 5 мільйонів фунтів, які хоче Польща витрачувати там, де їй захочеться, ще нема згоди.

„ПОЛІСЬКИЙ ВІНАХІД”.

На ринку в Пружанах заін-сталювали гучномовець, полу-чений із студію, з якого кіль-ка разів денно надають різні комунікати. Околиці меш-канці назвали цей гучномо-вець „капелюхом”. Цей гучно-мовець заінсталювали при по-мочі польських суспільних ор-ганізацій, щоб заспокоїти — як пише „Вечур Варшавскі” — голод на вістки, який запрі-мітили між сільським населе-нням на Поліссі.

ЖИДИ ЗДЕМОЛЮВАЛИ... БОЖНИЦЮ.

В Дрогичині в бельсько-під-ляській пов. група жидів, не-вдоволевих тим, що жидівська громада при помочі скарбової влади стала стягати належні їй гроші, вибили шибти та обли-ли воючим палином домілку божниці. Поліція веде слідство.

ВІДГОМІН ПРОТИУКРАЇН-СЬКИХ ДЕМОНСТРАЦІЙ.

Львівський суд засудив по 6 місяців в'язниці з припинен-ням виконання кари на 3 роки студента-євдека Е. Баранов-ського та Б. Кроковського. Они брали участь у вибитті шибти та здемолюванні частини обстанови в Духовній Акаде-мії при вул. Копєрника та в крамниці „Маслобюзу” при вул. Словацького.

СТУДЕНТИ НА РІЛНО!

В звязку з браком робучих рук у рілних господарствах у Німеччині студенти всіх ви-щих шкіл так, як і попередні-ми роками, переведуть фері на праці в рілних господарствах.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА”.

КРАВ, ЩОБИ БАВИТИСЯ.

У Ропчицях біля Тарнова в тамошньому відділі „Юнаць-кого Гуфца Праці” викрили великі зловживання. У звязку з тим арештували командан-та „гуфца”, Т. Хандинського.

ЗА ДІВЧИНУ.

В Чортківщині трапився та-кий личиний злочин: три невід-омі напасники убезвладнили Павла Вербинського та кину-ли під колеса поїзду. В остан-ній хвилині Вербинський від-сунувся від рейок так, що ко-леса відтіля йому обі ноги. В безнадійному стані перевезли його до лікарни. Причиною личиного злочину був спір за дівчину. Поліція арештувала чотири особи.

ЗА ЗЛОВЖИВАННЯ.

В окружнім суді в Перемиш-лі відбулася розправа проти Владислава Вішневського, за-лізничного магазинера з Судо-вої Вишні, який присвоїв собі суму 8,402 єл. Суд засудив Вішневського на 4 роки в'яз-ниці.

19 ЖЕРТВ ПОСУХИ.

У провінції Аллагабад в Індії внаслідок довготривалої посу-хи померло 19 осіб. Через не-достачу води — висохло ба-гато рік і потоків — згинуло кількості штук домашніх тва-рин. Спека була така велика, що люди омивали на вулицях.

МОЖНА ЧУТИ, ЯК ТРАВА РОСТЕ.

Колись на хитру людину ка-зали: „чує, як трава росте”. Тепер ця притовірка тратить своє значіння, бо винайдено апарат, який так сильно зміц-нює звук, що кожна людина зо звичайним слухом може чу-ти, як росте трава і як роз-кручуються пупляки рож.

У ньюйорському технічному інституті побудовано апарат, що зміцнює звук 12 тисяч разів. Завдяки ньому можна було схопити на грамофонну пла-тівку звуки, що повстають при тім, як розкручуються пупляки рож. Є це „крик” і дуже висо-ких тонах. Крик цей більшає на силі, стає щораз повніший, аж у кінці в час остаточного розкручення пуплянка має ін-тензивність пострілу. Поетам навіть таке не снилося...

СОВЕТСЬКІ ЗАМОВЛЕННЯ В ЛОДЗІ.

Совети замовили в лодзьких волоковних фабриках ріжних товарів на суму 3,500,000 зл.

ВВІВСТВО.

В часі сусідської суперечки в с. Брилинці біля Перемишля господар Ярош так сильно вда-рив каменем свого сусіда Івана Бапілика, що цей кілька годин пізніше помер у лі-карні. Вбивника арештували.

ЗНАЙШЛИ КІСТЯК З 1657. Р.

Підчас земних робіт на пло-щі На Брамі в Перемишлі ви-копали кістяк робітника швед-ської армії, що в 1657. р. об-лягала Перемишль. Череп пе-редали до музею перемиської землі.

СТРАШНА РОДИННА ТРАГЕДІЯ.

У Гаркшайде коло Гамбурга 31-літня жінка робітника за-мкнулася в хаті, підчас непри-сутності свого чоловіка, з сі-мома своїми дітьми, відкри-тила затичку від газу і кіль-ка годин була з дітьми в зага-зованім помешканні. Щойно су-сіди, подраженні газом, уви-йшли до помешкання по кіль-кох годинах і застали четверо дітей уже неживих. Маму і трое дітей відвезли в безна-дійному стані до шпиталю.

СМЕРТЬ ТРЬОХ ТУРИСТІВ В АЛЬПАХ.

У тирольських Альпах зги-нули три туристи під звали-щами лавини. 6 туристів виру-шили з Ляндєк до Авсбурґер готелю і по дорозі їх засипала лавина. Не зважаючи на не-гайну рятукову акцію, вдало-ся врятувати ледви трьох ту-ристів.

НОВІ ЗОЛОТОДАЙНІ ПОЛЯ.

Советська преса повідомляє, що в буюррейській окрузі (А-мурщина) відкрили найбагат-ші на Далекому Сході золото-дайнні поля. Експлуатувати-муть їх іще цього року.

ТРАГІЧНА ЗАБАВА ДІТЕЙ.

Над берегом ріки Гросни під Окутовом, плешевського по-віту, бавилося двоє дітей ро-бітника Зайди: 9-літня Лєонги-ня та 7-літній Ян. Діти кидали до ріки галуззя і каміння. На-гло впав до води хлопчина, якому прийшла з допомогою його сестра, простягнувши йо-му руку. Хлопчина потягнув її до води й обоє потопилися.

РУЧНО ТКАНИЙ КИЛИМ 60-МЕТРОВОЇ ДОВЖИНИ.

В місті Гетеборґ у Швеції викінчили оце недавно своє-рідний твір мистецтва. Це руч-но тканий колірний килим, довгий 60 метрів, виконаний для концертної сали в Гете-борґу. Проєктував цей килим відомий мистець Свен Еріксон і назвав його „мелодіє яр-марку”. Центральна фігура кили-му, це гарна єспапка, що її оточують екзотичні постаті, бедуїни, сільські музиканти, танцюристи на тлі східного ринку. Килим цей ткали на спеціальному ткацькому вар-статі, а працювали при нь 6 дівчат цілих півтора року. Килим, повішений у концер-тній салі, викликає признання і подив.

МАДЯРИЗУЮТЬ КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ

ХУСТ. — У Хусті відбулась конференція „угро-руси-ського” та мадярського вчителства при участі д-ра Ю. Ма-рини, референта шкільних справ при комісарі Закарпаття. Серед давніших учителів, навіть москвофілів і мадярофілів настрий був дуже пригноблений. А коли до того д-р Марини привняв повідомив, що відтепер основною мовою карпат-ських шкіл буде мадярська мова, пригноблення перемишлось в обурення. Навіть колишніх москвофілів поразило мадяр-ське нахабство. Бож недавно ще присягалися у Будапешті, що мовою шкільництва на Закарпатті буде „русинська” мо-ва. Щоб улобрухати учасників тої конференції, офіційні і аранжери обіцяли, що уряд дасть значну фінансову піддер-жку для вчителства, щоб воно могло вигідно жити.

Подібні конференції відбулись теж у Берегові, Перечині й Ужгороді. Всюди, де вони відбулись, панував яскравіший настрий серед учасників. В довірчих розмовах учителі стверджували, що в широкіх народніх масах Карпатської України ненависть до мадярів і їх бродівсько-фенікльських прихвостнів стихійно росте. Перше питання, яке тепер мож-на почути всюди в українським селі, є: „Де є ваш уряд”.

МАДЯРИ НЕ БЕРУТЬ ПІД УВАГУ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОСТІ.

ЛЬВІВ. — Зо Львова подають: „У неділю, 16 липня ц. р., як подає мадярське радіо, відбувся на Закарпатті перепис населення. Всі громадяни дістали до виповнення формуляр, у якому були зазначені ріжні рубрики, як він, місце уроджен-ня, стан, релігія, освіта, але не було рубрики „народність”. Мадярський уряд змилував усіх, щоб точно виповнити ці ру-брики, бо потрібно йому їх для орієнтації про положення краю. Та видно, урядові „для орієнтації” не потрібно інфор-мацій про те, скільки є інших національностей на Закарпатті, уважаючи їх усіх за мадярів.

Д-РА КОСТЯ ЛЕВИЦЬКОГО ЗАРАХУВАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ШЛЯХТИ.

ЛЬВІВ. — Відомий український суспільний діяч д-р Кость Левицький помістив у львівським „Ділі” відкритого листа, в яким закидає польському авторові Демковичеві-Добжансько-му, що написав недавно книжку про польську шляхту, брех-ню і ширення байок. Бо той польський автор навіть його самого, Костя Левицького, зачислив до польської шляхти, а то тому, що його предок, кілька віків тому, прийняв був герб Рогаяла. Левицький відповілає, що через прийняття гербу пре-док ще не став поляком, так, як він сам не став німцем, коли прийняв за австрійських часів він цисаря Франц Йосифа ордер Великого Леопольда.

На таких то інформаціях і заключеннях польська суспіль-ність береться тепер творити організацію „польської шляхти загородової”, зачисляючи до неї з крові і кости свідомих українців.

ПРОТИСОВЕТСЬКИЙ ТЕРОТ В УКРАЇНІ.

МОСКВА. — Як подає „Комуніст”, робітники китської військової організації постачаючи сильно побити провідника стахановської бригади, Острєвського. Незавом стануть во-ни перед суд, під замітом протиреволуційної акції та терору. — Селяни з Софіївки у Київщині намагалися злічувати комі-сію, що розділювала рілні парцелі. ГПУ перевело масові арештування.

ЛОРД ГАЛФАКС ПРО НЕБЕЗПЕКУ ВІЙНИ.

ЛОНДОН. — Перед розіздом палати лордів на акації лорд Галфакс, міністер заграйничних справ, заявив, що поло-ження дуже поважне і факти вказують, що треба поважно числитися, що в найближчих тижнях, або місяцях може ви-бухнути війна. Треба бути до того морально готовим і ди-влятися на справи не занадто рожево і не занадто пригноб-лено. Англія приготувана до всього.

Заразом Галфакс сказав, що Англія, коли приїде слуш-ний час, готова послужити як посередник між Японією і Ки-таєм в цілі закінчення війни.

ЗБЛИЖЕННЯ ЯПОЇНИ ДО ОСІ БЕРЛІН-РИМ.

РИМ. — У місті д'Есте зіхалися японські амбасадори до Риму й Берліну, та разом з італійськими і німецькими пред-ставниками обговорили можливість приступлення Японії до осі Берлін-Рим. Амбасадори заявили, що ця вілія вважа-на наразі не випадково, а продумано, бо в ній уже перетин прийшло до порозуміння і союзу між Німеччиною і Італією. Деякі знавці твердять, що Японія кожний раз наближа-ється до осі Рим-Берлін, як лиш Англія наближається до Советів.

ВІЙСЬКОВІ МІСІ ДО МОСКВИ.

ПАРИЖ. — Остаточні французька й англійська військо-ва місії такі виїде до Москви, в цілі заключення мілітарного договору з Соевтами. Совети вже назначили своїх найра-щих генералів до переговорів.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді навіть пошлати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ХТО ТЕПЕР ПРАВИТЬ СОВЕТСЬКИМ
СОЮЗОМ

Останній зїзд Компартії вибрав властиву, дійсну управу Советського Союзу, т. зв. "Політбюро". "Рада народних комісарів" є властиво лише мальованим, формальним урядом і мусить у всьому слухати "Політбюро".

Історія "Політбюро" відбиває в собі історію російського більшовизму. Членами його були і чужинці, представники різних народів. Теперішнє "Політбюро" має переважно російський характер. Воно зложене з 9 членів та двох заступників. З тих 9 членів є 6 москалів, 1 жид (Каганович), один вірменин (Микоян) і 1 грузин — Сталін. З двох заступників є один москаль, а другий грузин. Є ще славний голова "Чекі", Берія, який, урядуючи ще на Кавказі, між іншим сам застрів 14 магометанських мулл (духовних). Так отже влада, що править цілим Советським Союзом, є в двох третинах зложена з москалів.

Давнішні правила компартією старі більшовики, які ту партію створили і ще перед світовою війною орудували нею.

Однак всі ті люди познали! Серед теперішніх членів "Політбюро" лиш один Сталін працював іще перед революцією як журналіст, і був за границею. Це одиниць чоловік у "Політбюро", що ще перед революцією стояв у зв'язках з батьками більшовизму. Крім майже цілковитого змозковшення "Політбюро" зайшла ще одна зміна щодо порядку в комуністичній партії.

На місце інтелігентів з їх знанням західного світу і західної культури прийшли нові люди, що вийшли з глибини партійної організації, з глухої провинції, які ґрунтовно вивчилися в революційній кітлі. Є це правдиві представники революційної народної маси.

Так отже комуністична управа є московська і пролетарська. Є вона більш безоглядна, як попередня, а члени її уміють завзято постояти за своє. Бож легше було, сидючи в Женеви, боротися проти царизму, ніж сидіти в краї і що дня, роками цілими наражувати своє життя і аж нарешті прийти до влади.

В "Політбюро" була все нечисленна група справжніх провідників. Інші були лише "болотом", коли вжити того названня зперд 150 літ, з часів великої французької революції.

Кожна боротьба за владу в нутрі більшовицького режиму розпочиналася від такого поділу: то кермувала усім групою. Зараз по смерті Леніна повстав у "Політбюро" триумвірат, зложений із Зіновєва, Троцького та Каменєва. По нині прийшли два дуумвірати: Зіновєв і Каменєв, та Рижов і Бухарін. А Сталін поки що тримався в тіні.

Однак ще за життя Леніна був він генеральним секретарем

комуністичної партії. Зпочатку було це лиш чисто технічне становище, без усякого впливу. Однак по смерті Леніна зліквідовано становище передсідника партії, а на перше місце почав висуватися генеральний секретар.

Власне Зіновєв стрівив ту капітальну дурницю, що по смерті Леніна не обсадив становища передсідника ком. партії, а то головно тому, що сам уважав себе за наслідника Леніна.

Беручи справу з формальною постановою, що советська партія є лише секцією Третього Інтернаціоналу, що обіймає (то є: хоче обіймати) пролетаріат цілого світу, всіх народностей. Є це власне так званий "Комінтерн", а його статут передбачає уряд голови "Виконного Комітету". Зіновєв обійняв власне цей уряд на себе, гадаючи, що в цей спосіб буде правити і російською советською партією, котра, як уже сказано, є лише секцією Третього Інтернаціоналу (Комінтерну).

Однак той рахунок Зіновєва був помилковий, бо Комінтерн не мав і не має властиво ніякої влади, а власть у Советській Росії має лише більшовицька партія. Центральний Комітет цієї партії відноситься до Комінтерну з великим "почтением". Коли ж у "Політбюро" прийшло до нового поділу, то Зіновєв і Каменєв виклинули з нього і повстала нова кермувача група: Рижов, Бухарін, Сталін, а остаточно став Сталін одиницьким диктатором.

Однак не зважаючи на ту диктатуру, є ще у "Політбюро" кермувача група, яку звуть у Москві "чвиркою" або "русською групою". Вона обіймає Жданова, його друга Андрєєва, голову (формального!) уряду Молотова і комісара війни Ворошилова, який недавно прилучився також до цієї групи.

Вплив цієї групи всюди дається відчувати. Вона поділяла між себе кермувачі становища в партії й державі. І недаром називають її "групою". Від неї походить національно-російська хвиля в революції.

Вона то почала "реабілітувати" російську історію, а таких звірських людей, як цар Іван Грізний, цар Петро I, а генерал Суворов, представляти як дуже заслужених для "отечества", "героїв", яким і тепер належить честь віддавати. — "Отже і теперішні комуністи повинні клонити перед ними свої "глави".

І власне та "група" поставила правило, що "російський наріз є перший між рівними народами Советського Союзу". І вона то зорганізувала патрістичну (очевидно, московську) пропаганду, і навіть Шевченка, що писав про "грозь Москви", старається представити "російським патріотом".

Чисто "московський" напрям цієї групи не є для нікого тайною. Через повних дві роки доматалася вона усунути

Літвінова, так, що за границею говорять навіть про її антисемітизм. Не можна цього дослібно брати, але все таки грало тут ролю щось таке, що не є далеко від антисемітизму.

Кожний чужоземний дипломат і журналіст, що живе в Москві, відчував, що Літвінов властиво нікого у Москві не представляв та не посідав ніякого впливу. Однак на зверх, за границею, представляв він те, що в Європі "Советами" звуть.

Літвінов — не є росіянин, це не є "русський человек". Його рідною мовою була мова жидівська, а виріс він у Білостоку серед жидівського оточення.

Значну частину життя пережив він в Англії і там ця його внутрішня структура стала західно-європейською.

Правляча Советським Союзом "чвирка", чи "група", не антисемітська, але Літвінова вона ніколи не вважала за "свого". У цих людях нема рішучо нічого "західного" — європейського і тому цілий внутрішній духовний устрій Літвінова їм чужий. Ті люди хотять, щоб їх за границею репрезентував чоловік, який би під оглядом духовним і культурним був їм близький. І цим можна собі вилучувати, чому вони за всяку ціну старалися Літвінова позбутися.

Усунення Літвінова є усуненням всього того, що не є московське там, де цього треба власне для репрезентації.

Нічого не показує на те, що у нутрі "групи", що кермує "Політбюром", існувала яка боротьба за владу. Вся вона діла в ім'я Сталіна і при кожній нагоді підчеркує його авторитет як вождя. Є він властиво п'ятий у тій "чвирці", хоч тримається у деяким віддаленні від неї.

ЕВРОПЕЙСЬКІ ПРОГНОЗИ

(3 розмови з д-ром Василем Панейком з Парижу в редакції "Свободи").

Від кількох тижнів перебуває в Америці д-р Василь Панейко, бувший начальний редактор "Діла" у Львові і український делегат на мирову конференцію 1919 року. Він відвідав нашу редакцію і Український Народний Союз. Підчас тих відвідин вивізналися між д-ром Панейком і членами редакції "Свободи" довша розмова на всякі теми; дуємо, що нашим читачам буде цікаво познайомитися з деякими з цих частини тій розмови, які торкалися загальних згаданих питань.

— Як вам подобається Америка? Ви тут у політичних справах?

— Як тут усього кілька тижнів і цього замало, щоб мати якийсь серйозний погляд на таку величезну, багату й прекрасну країну. Все таки в одному я вже певний: що українська імміграція в Америці робить велике діло для української справи. Історія оцінить колись цілу величезну заслугу діячів Українського Народного Союзу і трудівників "Свободи".

Колі вже Шевченко заснував діти втікали, знаючи, що коли "дядько" спить, так уже не до іграшки з ним.

14. серпня 1859 р. Шевченко покинув хатину на Переяславці і тогож дня відіхав у Переяслав. І передтим він ще все точно заплатив господарю, щедро одбавив слуг, особливо "дурну голубку Орису", що не вміла затаїти грошей, знайдених у його хустинах, але сусідів-робітників, що жив із поденної роботи і ходив поетови по горішку, дав на прощання лише 10 копійок, бо "він потурвав старому голові морочити".

19. вересня 1859 р. Шевченко вернувся в Україну у Петербург. Закінчив своє мушкетерське життя в Петербурзі 10. березня 1861 року, проживши точно 47 літ.

(Кінець)

На іспиті з права.
Професор: Яку кару дістане той, хто оженився двічі?
Студент: Буде мати дві тещі.

ЖЕРТВИ НА РІДНИЙ КРАЙ
поширати на таку адресу:
"СВОБОДА"
P. O. BOX 122, CHURCH ST. ANNEX
NEW YORK, N. Y.

Це дається толкувати тим, що Сталін вважають за диктатора, що стоїть понад усіма. Але і сама "чвирка" тримає себе в деякій резерві супроти нього, бо він, що не є "русським человеком", є для неї, трохи, до деякого ступня, чужим!

Та "чвирка" покриває цілу свою діяльність іменем Сталіна. Однак, не заперечуючи його ролі як "вождя", вона з нього робить під деяким оглядом немовби мавзолей Леніна. Сталін поставили аж так високо, що вплив його на шоденне життя стає чимраз менший. Шоденні справи партії і советської держави поладжують два інші секретарі. Перший з них є Жданов, і це є будущий диктатор і наслідник Сталіна.

Жданов є "істинно русським человеком", що вийшов з глибин революції і є зв'язаний тисячами нитками з народною масою. Вихований він серед довгої й жорстокої революційної боротьби і дуже надається на Сталінового наслідника, колиб цього не стало.

Але до того часу і Жданова, навіть без контрреволюції, можуть іще закатрупити.

Як бачимо, то, наскільки йде про заграничну політику, більшовицька правляча "чвирка" буде остоорожна. Це вона тепер пробує за ніс водити англійську дипломатію. На один бік вона пробує доказати Англії, що Англія й Росія мають спільні інтереси, але з другого боку не хочуть замшуватися у війну, яка би безумовно мусіла викликати революцію в їх землях, а цілу "чвирку" за славним Сталіном на чолі приневолилаби таки землю гризти.

Подав Кл. Об.

ного французького політика.

— А як ставиться Франція до українського питання?

— Ставиться об'єктивно, тобто жде, аж сама Україна ділом покаже свою волю національної самостійності і свій хист до державної організації. Тільки політичні недоріжки могли думати, що за українську свободу захоче і зможе боротися Польща; тільки сліпопрожені не розуміють, що Німеччина хотіла би зробити з України свою Етіопію. Франція це знає; вона ставиться скептично до пустословної пропаганди, але без упередження ні ворогівання дивитися на розвиток подій на українських землях. Можете бути певні, що як у минулому не було, так і в будучності не буде у Франції ніякого принципіального ворогування проти українства!

— В активній українській політиці ви участі не берете?

— Ні. Тай взагалі: про нашу справжню політику може бути мова на еміграції?

— Але зв'язок з українськими діями в країні за кордоном ви все таки підтримуєте?

— Так, але це зв'язок не політичний, а чисто особистий, переважно з колишніми, зперд 20 років, товаришами політичної й журналістичної праці. Тай навіть вони, ті, що особисті взаємини, іноді бувають дуже важкі. Під польським ярмом і впливом витворилися в українській пресі підходи, з якими важко погодитися і які скорше чи пізніше мусять шкідливо відбитися на політичний культурний український громадянства.

Позвольте, що коротко розкажу вам про свій невеселий досвід з українською публіцистикою зпід польського ярма. Маю на увазі скандальні, викликані моїми статтями в паризьких "Последних Новостях". Одна з акцій варшавської політики полягає на тому, що йі, Варшаві, вільно погоджуватися з ними, коштом західних українських земель, але що, борони Боже, не вільно говорити з росіянами нікому з українців, а ще менше не вільно зматати до українсько-російської угоди взагалі, а коштом великої Польщі зокрема. Це — акція польська. Коли я грішним взявся розглядати в паризькому російському шоденному українсько-російське питання з метою довести потребу російсько-української угоди на принципах союзу міжнародного права між Росією і Соборною Україною, в деяких українських газетах польської заїманщини піднявся на мене крик великий. Але змістсь доказувати аргументами, що сама засада політичної угоди між Соборною Україною і Росією — помилкова чи шкідлива (доказати так було би, правду сказати, неможливо), деякі газети зняли мене останніми словами і відсудили від чести — згадайте за що? За те, що в російському тексті моїх статей був прикметник "русинський"; так переклав був редакційний перекладач німецький термін "рутеніш" з могого тексту, писаного по німецьки. З цього ті люди зробили висновок, що я буцим то заперечую існування української національності, що вигадую "русинську" народність, тощо. Тай — знайте! В дійсності і досі не знаю, як віддати терміну "рутеніш" (рутенієн) російською мовою інакше ніж зробити перекладач моїх статей: русський? рутенський? чи як інакше? Але цим відомі українські публіцисти не журяться, і з їх ласки український публіцист з "Молодої України", з "Л. Н. Вістника" і з "Діла" повстав на старі роки серед "ворогів українського народу", дарма, що я вступках росіянам іду менше далеко ніж зшов напр. Дмоєвський. Чи здивується, що супроти такої клеветницької інгінки я тільки здивнував плечима?

— А Советський Союз?

— Советський Союз ледве чи встрає у війну. Чого Сталінові воювати? Нехай капіталістичні держави винищують себе взаємно, а їм, комуністам, краще виждати загального ослаблення їх. Покищо советська дипломатія крутить і лукавить.

— Як внутрішнє положення Франції?

— Франція кріпшає з кожним днем. Ми є нині свідками величавого підйому всіх творчих сил цієї старої, висококультурної країни. В обличчї зверхньої небезпеки воєнскрес дух патріотичного якобінства з часу Великої Революції; кожний день приносить нові докази життєвої сили і організаційного хисту французької нації. Париж сьогодні ще більше ніж колинебудь раніше — культурний осередок світу, запорука свободи людини й людської думки.

— А Союз Франції з такою Польщею, що ні з культурою ні з свободою не має багато спільного?

— В пору національної небезпеки, в обличчї ворога не пора вибирати союзниками. Краще, щоб Польща була по стороні Франції, ніж, щоб була по стороні Німеччини. Але ілюзії щодо Польщі — моє жете мені вірити — нема ні в якого тямучого й освідмде-

Веселі хвилини в житті
Тараса Шевченка

(4)

"Була я тоді на горі — розповідала Чолому Грині — грядки копала. Дивлюсь, біжить моя дівчинка: "Мамо, мамо! Вас якийсь Тарас кличе. Скажи, каже, матері, що до неї Тарас прийшов". Який Тарас? — питаю, а сама із місця не рушу. Аж ось і він сам іде! "Здрастуй, сестро!" Я вже і не пам'ятаю, що з мною діалося тоді! От ми сіли на призьбі, він сердешний положиж голову до мене на коліна та все просить, щоб я розказувала про своє життя гірке. От я розказую: він, покійничок, слухає та все додає: "Еге-ж! так, сестро, так". Наплакалася я доволі, доки розказала, як мій чоловік умер. Тарас устав, подивився на небо, перехрестився і каже: "Молися, сестро! Молися, і ти вільна і я вільний" ("Ти вільна" — це значило, що вона поховала і позбулася чоловіка-панщини, сільського майора Бойка). "А колиж ми всі будемо вільні від панів?" — спиталася сестра. Тарас махнув рукою і мовив: "Ще, сестро, до того не раз вибють на панщині".

Шевченко відвідав і діда-мільонера Семеренка в Гор-

дищі. Шевченка, запросили на поховання в Мєжирічах. Коли Шевченко з товаришами оглядав землю діда Чарчєвського, до них підійшов поляк Козловський у фраку, рудкавчак, черевичах-ляжерах і з рушницею за плечима. Шевченко спитався, відкіля він і чого йому треба? Козловський відповів по польськи: "На поховане". Шевченко став кепкувати з його одягу і голосно сказав: "Дивись, яка кумедна фігура!" Поляк зробив донос на Шевченка до поліції в Черкасах і Шевченка арештували. Завдяки Семеренкові й іншим приятелям Шевченко вийшов на волю 24. липня, себто посидів в арешті завдяки тому полякові дев'ять днів.

"Дурні" гроші. — Приятель дітей.

Тепер уже Шевченко залишився в Києві, де найняв собі квартиру на передмісті Переяславці, в якійсь удови. Іде Шевченко по Переяславці (каже Степаніда Лободича у спогадах про Шевченка), аж бачить хатину, не то панська не то мужича, біла наче сметана та ще й садочком обросла, а на дворі по-

розвішували дитячі сороченята, сушались вони та рукавички махали, ніби кличуть його до себе. Шевченко зайшов і просив господиню приїняти його на квартиру, погодувати і напоїти наборт, бо був без грошей. Господиня згодилася. Потім уже довідалася, що то був Шевченко.

Не минуло і тижня, як Шевченко на новій квартирі став своїм чоловіком і звав господиню лядиною. Швидко спізнався і з сусідами, а найбільше з дівчатами. Діти бігали за ним ґурмою і кричали: "Дядьку, розкажи нам ще одну казочку!" Небаром Шевченко просив господиню позичити йому 10 копійок, "бо дуже треба" і дозволити наймичці Ориси виплати йому сорочки його і хустини. Перу чи хустини, Ориска, знайшла позаязувані в узликах гроші: в одному 25 карбованців, у другому 3. Потім переглядаючи Шевченкові річі, господиня знайшла в одній його кишці ще 15 карбованців. Шевченко зрадив, ходив задуманий і ввесь день пригадував собі, коли він позачував ті гроші, однак так і не вгадав. З отих "знайдених" грошей Шевченко не хотів заплатити за квартиру, "бо то, мабуть, дурні якісь гроші", казав він. У неділю справив за ті гроші бенкет для господарів і сусідських дітей. На базарі накупив силу-силу, на-

забавок і ласощів, що ледви давик, утомився дуже, ввесь був у поті, веселий, радий. Подвіря поспали своєю травою, діти раділи, бавилися, качалися по траві, а поет теж радів і говорив: "Припадають сердешні діти наче до рідної матері, а подумавши: задля чого? Задля жмені горіхів.

По обіді перекупка, замовлена Шевченком привезла цілий візок яблук, грушок, медяників, бубликів і інших ласощів. Із подвіря бенкет перейшов на вигін. Шевченко бігав, метушився, поучував дівчата, сміявся і сперечався з хлопцями, що раділи, щоб він дівчатам давав менше ласощів, бо "вони пакости і смаркати".

Живучи на Переяславці, Шевченко вставав із сонцем, щоб бачити, як топілі прошумлять на добридень і чути, як птацтво прощобече свій перший привіт ранкові. Вставши вигадав із колодязя ведро води, мивався, молився Богу, снідав. Чай хоч і пив, але не дуже його любив і жартом говорив: "Чай зветься (по польськи) гербатом, хто його п'є, той на старість горбаті". По обіді йшов у сад, лягав під яблуню і кликав до себе дітей. Діти лаяли по ньому, пущували, він був для них іграшкою. "Кого люблять діти, говорив він, значить, той не зовсім ще поганим чоловік."

НА
РОЗПУТТІ

Історія одної родини. Написав Р. Д. Савчук. З перекладом Л. Нигрицького. Ст. 128. Видання "Українська бібліотека". Видавець Іван Тиктор. Львів.

Оповідання одного адвоката, що через помилок виховання не вдалося йому діти.

Ціна 50 центів.
Замовляйте в "Свободі":
"Svoboda"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

3 ДНЯ

КОЛИ ПРО НАС ГОВОРЯТЬ?

Недавно знов про нас заговорили газети. Довгі статті приніс „Нью Йорк Таймс“ і інші ньюйорські газети. Розписали широко й польські та московські часописи. По цілм світі передали про нас новинки пресової бюра, як Юнайтед Прес, Есошієтєд Прес, Гаваса й інші.

В чім річ? Чому про нас заговорили? Заговорили тому, що польська влада викрила в Галичині українську революційну організацію й арештувала кількатор людей. Арештовані, як пишуть чужі часописи, працювали на шкоду Польщі. Це були українські націоналісти, які хотіли розірвати Польщу з середини і створити свою державу.

ПРОМОВЛЯЮЧІ ФАКТИ.

Бачимо, що того роду факти відразу дісталися на шпальти чужих газет. Коли Польща поодиноким арештує сотки в'язнів, переводить паціфікації, чи палить українські церкви, світова преса ні чичир. Мовчить і благоденствує. Також уявляють світова преса, коли якесь українське установа протестує проти гнєту.

Зате, коли з боку українського народу появляється якась збройна, зорганізована реакція проти гнєту, реакція, яка відбиває не безсилний протест, але погрозу, дивні, всі, відразу заговорять. Правда, не всі однаково навітлюють ці факти. Деякі, наприклад, приписують причини вибухів „німецьким інтригам“, але всеодно пишуть, не промовчуєчи їх.

ЗГАДАЙМО ПРО ДАВНІШІ ЧАСИ.

Ті, що жили в Америці в часі світової війни, розказують, що всі американські газети грубими буквами заговорили нараз, коли українці в 1918 р. захопили Львів, Перемишль та цілу Галичину й створили з неї свою державу. Ті газети, що день перед тим не знали навіть, що таке Україна й де вона лежить, відразу, за одну ніч, вивчили все прекрасно і подавали дозвезні статті про українців, про їх змагання, історію, культуру й економічні багатства.

ЩОЖ ТАКЕ СТАЛОСЬ?

Щож властиво поділяло, що всі газети так заговорили тоді про Україну? Зовсім просто: відозвалася українська сила, заговорив український кріс і гармата. А перед тими чинниками світ усе мав величезну пошану.

Українське життя могло сотками літ тихцем собі плисти у Львові, чи Перемишлі. Як довго його очолював австрійський, чи польський прапор і багнет, так довго лише про той прапор і багнет говорили, а українське життя ігнорували. Але як заговорив наш кріс, заявив наш прапор, дивні, всі відразу про нас заговорили; впродовж одної ночі вивчили, хто ми є. Те саме повторилось опісля і з Карпатською Україною.

ЧАР КРИСА.

Хай наші паціфісти, „гуманісти“ і соціалісти червоніють з люті, але об'єктивні, тверді, холодні, мов сталь, факти вказують, що світ має таки величезну пошану перед силою, перед крісом, перед проливом крові. Там, де летіть за якусь ідею кров, люди зупиняються і прислухуються до неї з релігійною пошаною. Бо коли люди віддають своє життя за якусь ідею, то в тому таки мусить бути якась чарівна містичка.

НАУКОВІ ДОКАЗИ.

Професори і вчені можуть доказувати віками, що якийсь нарід є окремих, має окрему культуру, а навіть окрему бу-

дову тіла: є чорніший, вищий, круглоголовий, і т. п. Слухаємо світ тих наукових виводів, потакуватиме годуючи, але насправду не повірять так довго, аж доки той нарід кровю не продемонструє своїх хотінь. Щойно коли заговорить сила і кров, всі переконуються, що воно дійсно правда, що даний нарід справді окремий. І повірять у це світ без огляду на відмінну культуру, відмінну будову тіла, а навіть мову.

Яка ріжниця, чи хто говорить такою мовою, чи іншою; яка ріжниця, чи тією мовою написані літературні твори, чи даний нарід мав у минулому свою державу? Все це річі другорядної ваги. Він тепер її хоче і то так хоче, що вмирає за неї. А це є краший доказ, ніж усі томи теоретичних наукових доказів.

Бо нарід міг мати колись велику державу, але здегенерувався, загубив свої національні амбіції і тратив її. Не маючи тих амбіцій, він не заслугоує на державу, без огляду на багату історичну минушину. На його місце приходять ті народи, що вміють сильно хотіти, навіть колиб те їх хотіння не сягало у далеку минушину. Світ числиться з волею, піддержаною фізичною силою. Перед силою він скидає шапку.

І що на це робити? Засунути голову в пісок, немов струс, і твердити, що воно інакше? Світ належить до тих, що вміють відважно дивитись на факти.

ПІД ПРАПОРИ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Історичне оповідання. Написав І. П. Горішівський. З передмовою Миколи Голубця. Видавництво „Українська бібліотека“. Накладом Івана Тихотарова, Львів. Ст. 127. Книжка має 20 розділів.

У цій оповіданні розповідається про ріжні пригоди двох українських студентів у Львові, що вибрався на вищі науки до Києва й опинився у війську Хмельницького. Тут описані докладно подвиги полк. Семена Височана, що був провідником українських повстанців у Галичині.

Ціна (в оправі) 75 цт.

Замовляйте в книгарні „Свободи“.

“Svoboda”
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„КОМУНІКАТ“ СКОРОПАДЧУКІВ.

Передо мною „комунікат“ пресового відділу гетьманської управи, виданий у Берліні 5. червня ц. р. Прочитавши його, я ніяк не можу зрозуміти, як могли прихильники Скоропадського, що ніби вважають себе українцями, писати таку мерзоту, та ще й у таких трагічних хвилинах, по втраті Карпатської України. Я не можу зрозуміти, як можна таке писати і то в часі, коли тисячі найкращого цвіту української нації поклали свої голови на полі слави в обороні рідної Батьківщини; коли тисячі оборонців рідної землі лікують тяжкі рани, одержані в тих боях, а тисячі караються на вигнанні, або по ворожих тюрмах; вкінці, коли весь український нарід переживає тяжкі часи і потребує якогось морального підкріплення в своїй боротьбі з ворогами, а не ось того роду папковілі.

Так можуть писати тільки московські помийники, що навчилися вибавити залишки з московського корита.

„Схаменіться, недолудки, Діди юродиві! Подивіться на рай тихий, На свою Вкраїну. Польовіте щирим серцем велику руйну!“

Чи знають автори цього „комуніката“, що ті слова Шевченка дуже добре до них підходять? Великий геній України знаменито відчув ті шкідливі стії в українським народі, які під ріжною формою, в ріжнім упиренні, все проявлялись і нищили свою державу. На їх то адресу сказані були повищі слова. Та чи наші „юродиві“ пізнають, що це до них відноситься?

Забули наші юродиві-скоропадчуки про своє недавнє минуле. Забули, як його „величество“ Скоропадський посилав каральні відділи на українські села і як ті відділи тяжко побивали нагайками наших людей. Забули, як українські селяни, доведені до розпуки, схопилися до повстання і винесли Скоропадського з України. Забули, як соромно втікав їх „гетьман“, та як зрікався на все прав до українсько-

го „трону“. Забули те все, а повірили у свою власну видуману історію, що це „за Скоропадського українці одиниці раз мали свою державу“. Повірили юродиві в ту свою видуману брехню так, що вірять у неї немов у святу правду. А водночас у злочинний спосіб нищать тих, що щиро й ідейно працюють для визволення України.

„Схаменіться! Будьте люди, Бо лихо вам буде. Розкуються незабаром Заковані люди, Настане суд. Заговорить І Дніпро і гори І потече сто ріками Кров у синє море Дітей ваших... і не буде Кому помагати!“

Юрій Сенчук, Канада.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ.

Так видається, що в житті української дитини в Америці є чотири важні періоди. Перший, найважливіший, зачинається від народження дитини до приблизно сегомого року життя, коли то дитина починає учувати до публічної школи, а водночас до вечірньої української школи. В тім часі дитина лишається під впливом родичів, чи точніше — мамі. Тому від мамі залежить, які думки та духові підвалини вона покладе в душу дитини в тім віці. Від цих підвалин залежатиме будучий характер дитини, його наставлення до свого народу.

Так, як овод садового дерева залежить від того нащеплення, яке виконав у його ранній віці огорожник, таксамо характер і ціла особистість чоловіка залежить від раннього виховання. Коли родичі в дитині раніше віщепають у дитину любов до свого народу, то опісля, коли вона виросте, не треба буде її нагаляти до своїх організації, або дорікати, що вона українськими справами не займається, бо вона це сама, з власної волі буде робити.

Другий період є від сегомо до приблизно тринадцятого року життя, в якім дитина учується до публічних шкіл, а також вечором ходить до своєї української школи. В тім віці впливи вже розділені і не лиш родичі, але й учителі мають на неї вплив. Коли дитина попаде під доброго і досвідного українського вчителя, який не лише вчить дитину книжкового знання, але й пісень, декламацій, виступів на сцені в українських строях, то з такої дитини також виросте корисний український, а також американський громадянин.

Третій період найнебезпечніший. Бо в нім дитина виходить з впливу учителя українця, а також чимраз більше вибивається з впливу родичів. Але коли в двох перших періодах родичі й учителі поклали добрі основи в дитину, то вона не пропаде для своєї суспільності.

В четвертій періоді дитина знов вертається до своєї суспільності, бо вже доросла, щоб вступити до ріжних клубів, організацій, спортивних гуртків, тощо.

Американська суспільність дає про кожний період дитини і для них творить ріжні організації, з яких на першім місці стоять пластунські організації. Вина наша, що ми не подбали про розвій того роду організацій і серед нашої молоді.

Треба тут підкреслити, що Український Народний Союз до свого боку робить багато для нашої молоді. Для найменших він підтримує рідні школи. Для учасючих до вищих шкіл уділяє стипендій. Для підрослих помагає творити ріжні спортивні гуртки, як бейсболів, баскетболів, футболів і т. д. Та здається, що У. Н. Союз замало уваги прикладає саме до того остан-

нього періоду нашої молоді, коли вона вже підросла і стає здібною оплачувати свої асекураційні грамоти. Як до цієї молоді підійти, важко сказати. Та добре булоб, якби в тій справі й інші висказали свою думку.

Степан Слободян, гол. радний У. Н. С., Філадельфія, Па.

3 РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

ІСТОН, ПА.

Організаційні збори.

В четвер, 27 липня ц. р., загостив до нашої громади окружний організатор У. Н. Союзу, п. Василь Загаєвич, і з тої нагоди в нашім 137-м відділі відбулись надзвичайні організаційні збори. Гром. Загаєвич на них виступив дво-годинну промову і докладно вивисив присутнім про користі, які одержує кожний член в У. Н. Союзі. По зборах більше як 20 осіб зголосилися у ряди Союзу. З великою напругою й увагою присутні, яких було зо 150, вислухали того добре обдуманого реферату й особливо всі були зацікавлені, коли бесідник фактами і таблицями доказував, що У. Н. Союз це дійсно одна з найкращих того роду організацій в Америці.

Це перший раз відбулись в нашій церковній місцевій селі того роду збори. Рефератом була захоплена також наша молодь, яка по зборах формально заложила свій власний молодечий відділ і назвала його іменем нашого борця за самостійну Україну, полк. Е. Конзальця.

Союзова ідея глибоко вкорінена в нашій народі. А великою заслугою того в першу чергу є праця нашого органу, „Свободи“, яка впродовж довгих літ стоїть на правильному шляху і по ній веде нарід.

За останнього пів року молодечі відділи в стейті Пенсильвенія дуже зросли. Повстали нові відділи в Пітсбургу, Шероні, Аліквіні, Реймі, Гейзелтоні, Фріленді, МекЕду, Маганой Сіті і т. д. Тому не диво, що ми у стейті Пенсильвенія тепер горю. Бо, як подає контрольна комісія У. Н. Союзу, Пенсильвенія мала з кінцем червня майже 700 нових членів і в той спосіб збила наші інші великі колонії.

Займаючись особисто організуванням членів, сам, або разом з п. Загаєвичем, я переконався, що можна легко приєднати члена, коли знається як слід своє діло й коли вміється висити справу чоловікові, що бажає зааскуруватися. Біля організації молодечого відділу, який формально на зборах став відділом, треба було досить напружуватися. Заслужились до того й інші, головні о. Колтуцький, за шире слово підчас зборів, а далі громадяни: Дешевський, Савчук, Сагат, Яворський, Гриньків, Загаєвичський і інші. Тепер, коли цей відділ уже існує, всі ті, що творили його, можуть почувати моральне задоволення, що молоді члени, записані до того відділу, знаходяться у добрих руках Союзу, який дає про своїх членів фінансово і морально.

Микола Підгайний, касієр від. 137 УНС.

ПІД ЗАМІТОМ УБИВСТВА СТУДЕНТА.

Львівська поліція арештувала одного студента-ендека під замітом убивства студента-жидка в будинку львівської політехніки. Назвище арештованого держать у тайні.

ХТО ПОПИРАЄ БИЗНЕСИ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ“, ТОЙ ПОПИРАЄ „СВОБОДУ“.

ПЕРШИЙ РІК НА ВОЛІ

(2)

IV. Не можна сказати, що матеріальна скрута Шевченка, в якій він перебував у 1839 році, була наслідком нестачі заробітків. Заробітки були, та на них не мав Шевченко доволі часу, а подруга траплялося і таке, що ті, хто замовив портрет, не заплатив зовсім. Перш за все Шевченко не встипу працював для своєї освіти. Знаємо, що Шевченко вийшов на волю на 25-му році життя, себто в літа коли більшість молодих людей вже кінчає шкільну освіту. Тимбільше треба було прикладатися Шевченкові тепер до освіти, бо до сі він майже ніякої освіти не мав. В академії мистецтва, як відомо вчать не лише малярства, але й інших предметів. Та того всього було Шевченкові мало, тому він заподіяв во доповняв своє знання самосвітою.

Ту освіту, якої придбав собі Шевченко, він завдячував поетові Гребінці та Брюлову. За порадою Брюлова Шевченко читав Біблію, історію Греції, середньовіччя, перечитав найкращі повісті Вальтера-Скотта й ін., уважно читав твори польських і російських письменників; Гомера, Платона, Гетого, Шілера, Шекспіра й ін. читав у російських перекладах. Із студентом Демським, який учив Шевченка французької мови, ходив слухати викладів університетських професорів і медичної академії; слухав лекцій професора Куторги із зоології, професора Буяльського з фізіології й ін. На виклади академії мистецтва Шевченко ходив так пильно, що боявся пропустити бодай одну лекцію.

Ось як Шевченко сам пише в автобіографічній — повісті „Мистець“, як проводив час: „Вставши вранці йду в годині 9. до класу малярства. В годині 11. йду до Карла Павловича (себто Брюлова) або до

гостинниці поснідати чим Бог пошле, тай знов йду до класу і працюю до години 4. По обіді знов до класу. В годині 7. ідемо з Штернбергом до театру або походивши над берегом Неви, вертаємось додому. Я щонебудь читаю го-лосно, а він працює коло ма-люнків, або він читає, а я ма-люю“.

З Брюловим Шевченко оглядав „Ермітаж“ (виставу образів малярів світової слави). Брюлов пояснював Шевченкові все зтеорії малярства. І в театрі, і на „островах“, у знайомих, навіть у ресторани Юргенса Шевченко все старався користати освіченими думками, досвідом і великим розумом Брюлова.

Не без того, що може часом у веселому товаристві не обходилось і без товариської чарки. Веселі гулянки товариські це прикмета молодого віку кожної людини, тимбільше людей з артистичною душею. Гулянки були дуже рідкі і Шевченко каже про них, що вони залишили „нестерпий слід чарівних споминів про незабуті золоті дні молодого віку, що пролетіли сном радощів“. Коли гулянки були в його товаришів, то Шевченко втівав від них, а коли забави перемінювались в оргії, Шевченко вимовив помешкання товаришам Ельканові й Михайлову.

В академії над малярством Шевченко працював із добрим успіхом. Вже 29. квітня 1838. академічна рада признала Шевченкові за малюнок срібну медаль. Брюлов був усе вдово-лений з Шевченка, а Шевченко більшої похвали для себе, як для мистця не шукав.

(Далі буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

НЕБУВАЛА РІЧНИЦЯ?

Чомусь газети подали фотографії відомої фільмової зірки Глорії Диксон у першу річницю її подружжя з Перком Вестмором. Чому? Невжеб тому, що фільмовим зіркам так важко бути подружжям з одним чоловіком цілісний рік?

У КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ В АМЕРИЦІ

повинна бути

ПРОПАМ'ЯТНА

КНИГА

ВИДАНА З НАГОДИ СФОРМІТНЬОГО ЮБІЛЕЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЦІНА 2 ДОЛЯРИ.

Замовляйте в „Свободі“:

“SVOBODA”

83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ЮРІЙ ГОРЛІС-ГОРСЬКИЙ

В ОКОЛИЦАХ ХОЛОДНОГО ЯРУ НАД ДНІПРОМ НА ЧИГИРИНЦІНІ,

існувала в останню революцію СВОЄРІДНА УКРАЇНСЬКА „РЕСПУБЛІКА“.

якої громадяни боролися під українським прапором проти червоної московської гонди аж до 1922 року, даючи цим живий приклад, як невеличким числом, але сильним духом можуть успішно боротися з незрівнянно сильнішим ворогом. ОТСЮ ВЕЛИКУ ПОДІЮ, що стала вже предметом історичних розвідів та сюжетом поем і драм, автор, що самий був її учасником, уявив у формі повісті, даючи цим читачеві немов би нагоду брати особисто участь у великопам'ятній боротьбі.

2 ТОМИ — 2 ДОЛЯРИ.

Замовляти у:

“SVOBODA”
81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОНАД ПЛЕЧІ ДРУГОГО.

Піт Коскарт, другий „бейзмен“ дружини „Бруклін Доджер“, перескакує через Лу Кіоу, третього „бейзмана“ Нью-Йоркських Великанів, під час гри в Брукліні, Нью-Йорк. Коло них наліво роземний суддя Ларі Гей.

ПОМИСЛОВИЙ ОБМАНЕЦЬ.

До крамниці О. Зьолковського у Львові прийшов якийсь осібняк та запропонував жінці купця купно більшої кількості цукру та рижі, ніж це ринкової ціни, бо походить мали ці товари з ліцитації. Обманець так гарно представив справу П. Зьолковський, що вона, не надумуючись, вручила йому 205 зл. завдатку, а цей, користаючи з неувagi купчихи, ще взяв „на пам'ятку“ два золоті перстені.

ВЕЛИКИЙ ГЕТЬМАН

Історичний роман. Написав Федір Дудко. Літературна бібліотека „Української культури“ ч. 1. Видавництво „Українська культура“. Львів. Ілюстрації М. Бутковича. 3 друкарні Наукowego Т-ва ім. Шевченка у Львові. Книжка великої 8-ки, стор. 239. Це перший том повісті, що має назву „Між Сидією й Харидією“.

ЗМІСТ: Серед пенатів (має 13 розділів). На гетьманському бенкеті (8 розділів). Дядько й небога (5 розділів). Ореда не любить мух (17 розділів). В тексті 6 малюнків на цілу сторінку. На задній обгорці читаємо отсі слова: „На вивченні подій минулого сталимо свої характерні й кумо шляхи до кращого майбутнього. Ювілейне видання. У пам'ятку 250-ліття (1687—1937) обрання на гетьманство нашого найбільшого державника, Рого Милости гетьмана Івана Мазепи. Хай ця ювілейна книжка дійде до рук кожного українця!“

Книжка написана з великим розмахом. У ній багато різних історичних документів і описів різних подій на гетьманському дворі. Дуже змальований характер Мазепи і його тонка політика.

Ціна \$1.75.

Замовляйте в „Свободі“:

“СВОБОДА”
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

THE U. N. A. BASEBALL LEAGUE

NEWARK ARRANGES GAMES
The Newark U. N. A. Lions have arranged to meet the Newark Sitch on Aug. 6th, at the Ukrainian State Picnic, Linden, N. J. The game will start at 1:30 P. M.

Box Scores

WILKES-BARRE

	ab	r	h	po	a	e
Katulka, 3b	5	2	2	0	2	0
Hawryshko, 1b	5	1	1	8	1	1
Proch, cf	5	2	4	1	0	0
Hrenenko, lf	4	1	2	1	0	0
Swokla, rf	3	0	1	0	0	0
Skwarlo, ss	5	0	2	0	0	0
Narbecki, 2b	3	1	1	4	3	1
Tranzulak, c	3	1	1	12	0	0
Sluzar, p	4	1	1	1	1	0

Totals: 37 9 15 27 7 3

BERWICK

	ab	r	h	po	a	e
Rudy, cf	3	0	0	0	0	0
M. Kalanick, 3b	4	1	0	1	0	0
Gelety, 2b	2	0	1	0	1	0
Dubil, rf	4	0	0	2	0	0
Kostow, c	4	1	7	3	0	0
Oram, lf	4	0	0	2	0	0
J. Kalanick, 1b	3	0	0	10	0	0
Puksen, ss	3	0	2	3	2	0
Woznick, p	3	0	0	0	4	1
Malick, cf	1	0	0	1	0	0
Kukorlo, 2b	2	0	1	1	0	0

Totals: 33 2 5 27 11 2

Wilkes-Barre: 320 010 021—9

Berwick: 011 000 000—2

Runs batted in—Katulka, Proch 2, Hrenenko, Skwarlo, Tranzulak, Gelety, Two-base hits—Swokla, Proch 2, Tranzulak. Stolen bases—Hawryshko, Hrenenko 2, Proch 2, Skwarlo, Kostow. Sacrifices—Swokla 2, Tranzulak. Double play—Narbecki to Hawryshko. Left on bases—Wilkes-Barre 6, Berwick 4. Base on balls—Woznick 1. Struck out—By Sluzar 12, Woznick 7. Wild pitch—Sluzar. Passed balls—Tranzulak, Kostow. Umpires—Butts and T. Katulka. Time of game—1:42.

CLEVELAND

	ab	r	h	po	a	e
M. Chorney	3	0	0	1	0	0
N. Bobeczko	3	2	2	0	0	0
N. Danilovich	3	1	2	1	0	0
G. Horasko	3	0	1	5	0	0
S. Bobeczko	3	0	1	1	1	0
J. Hodowancki	3	0	1	0	1	0
P. Bilyk	3	0	0	0	0	0
J. Lew	2	0	0	0	0	0
P. Sawka	1	0	0	0	0	0
P. Spodar	3	0	0	0	0	0
S. Martrash	1	1	1	1	0	0
S. Burko	1	1	1	0	0	0

Totals: 29 5 9 21 2 0

LORAIN

	ab	r	h	po	a	e
Gill	2	0	0	2	0	0
W. Dolyk	2	0	0	1	1	0
S. Harmych	1	0	0	7	0	0
S. Dolyk	3	0	0	3	0	0
A. Szemyszyk	3	0	1	0	2	0
M. Burich	3	0	0	5	0	0
M. Dolyk	3	0	1	2	1	0
M. Krasky	2	0	0	0	0	0
Shumyla	1	0	0	0	0	0
M. Gildzen	1	0	0	1	0	0
P. Yaciew	1	0	0	0	0	0
S. Harmych	1	0	0	0	2	0

Totals: 23 0 2 21 6 0

Cleveland: 101 003 0—5

Lorain: 000 000 0—0

CENTRALIA

	ab	r	h	po	a	e
Balandovich, cf	4	0	0	0	0	0
Cheddar, ss	4	0	2	1	1	1
O. Kostoff, rf	4	1	0	0	0	0
Mekosh, 3b, p	4	0	1	1	2	0
M. Lynn, lf	4	1	0	1	0	0
C. Locke, 2b, c	4	0	1	10	3	0
S. Kostoff, c, 3b	4	1	1	1	1	0
S. Lynn, 1b	3	0	0	10	2	1
Kreishler, p	3	0	0	0	1	0
Wyszczanski, 2b	1	0	0	0	0	0

Totals: 35 3 5 24 10 2

ST. CLAIR BR. 31

	ab	r	h	po	a	e
Wylotta, lf	5	0	1	2	0	0
Prochak, cf	4	3	3	0	0	0
Kuzio, 3b	5	2	2	1	2	0
Kozla, ss	4	1	1	0	8	1
Hersha, p	4	1	3	0	3	0
J. Tomko, 2b	4	1	0	3	3	1
S. Tomko, rf	3	0	0	3	0	0
Powanda, 1b	4	2	2	6	0	1
Juba, c	3	1	1	2	1	0

Totals: 36 11 13 27 17 3

Centralia: 100 010 100—3

St. Clair 31: 310 006 01x—11

ПРИСУД У СПРАВІ О. ГРЕБЕНЮКА.

Окружний суд у Станиславові оголосив 3. б. ц. р. присуд у справі о. Гребенюка, гр. кат. пароха в Ляцькім Шляхотському, пов. Товмач. Зо всіх наведених в акті обвинувачення закидів прийняв об'єднаним тільки закид відносно вписання в метриці народних назвища Книгініцкі як Книгіницький. Суд покарав о. Гребенюка в'язницею впродовж 6 місяців, завішуючи рівночасно кару на 5 років.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Клівленді, Огайо, померла 9. липня 1939 р. випадковою смертю членця і секретарка рекордова 260. відліку У. Н. Союзу

МАРІЯ БОГУС.

Покійна родилася в Когойс, Нью-Йорк і прожила 22 роки. Вступила до У. Н. Союзу 30. грудня 1937 року. Останнім відцем мужа Андри.

Похорон відбувся 13. липня з церкви св. Петра і Павла. Вічна їй пам'ять!

GARFIELD 217 E. 6ST. NEW YORK

ХТО ПІДТРИМУЄ підприємства рідної установи, той підтримує й саму установу. З цього піде розбудова.

ДІМ КАРПАТІЯ має: Просторий і вигідний ресторан з добрими й смачними стравами. Є обстановка і все потрібне для улаштування весіль, гостин, бенкетів та інших товариських заходів.

Є вигідна зала на танці, балі, концерти, театральні вистави, громадні зібрання.

Є менші кімнати на мітинги і примищення товариств.

Все те в осереду української громади. Ціни доступні. Комунікація легка на всі сторони. Голоситися:

Телефон: GRamercy 7-9656.

В. ЛАЗУТА,

С. ДЕМІДЧУК,

управителі.

Подорожі до ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ. РАДІАНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Пересичка грошей. Бізнес і Домн на продаж. Аскурація рідного роду.

Нотаріальні акти в старокраєві справ поадождуйте:

ПЕТРО БАРТКІВ

Real Estate & Insurance Broker

Notary Public.

309 EAST 14th STREET, NEW YORK, N. Y.

Phone: ALgonquin 4-8254.

БОЛІНІ

Рапи на ногах, опухлі ноги, набряклі жиди, болочі ноги, дегеніс (запалення жиди), напули або болочі коуни чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операцій.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, а по неділі і четверг від 1 до 8:30 вечір, Нема урядових годин у неділі.

Говоримо українською мовою.

Dr. L. A. BENLA

320 W. 86 St., New York, City

Близько Бродвею.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-

ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ

ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ШИФКАРТИ

на найбільшій та найшвидшій кораблі на всі прогулянки і то до всіх країн. Виготовляємо всі документи, потрібні до поїздки — шифкарти, візи, переклади, акти, і тому наша аскурація має мають клієнтів в дорозі.

ДОЛЖИ послужимо до всіх країн ПОСПІШНО ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на останній почті під повною гарантією. ПОМАГАЄМО несплатити легальні витрати відповідно до наших акцій.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теперішніх об'єднаних законів в краях. Контракти, поштові листи, акти даровизни, довідні скріпки і всі інші документи.

Продовимо ДОМИ та рідні бізнеси по думі приступних ітих. Голоситися у всіх справах до нашого НОТАРІАЛЬНОГО БЮРО по комсі поради та ретельну обслугову.

S. KOWBASNIUK

277 E 10th STREET, (між 1-ою і 2-ою А), NEW YORK, N. Y.

ПІТАЙТЕСЯ ПОРАДИ Д-РА ЗІНСА

ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ

Недуги крові, шкіри, нерва. Загальну слабкість і нервові вперпання. Недуги шлунка й кишківника, відходої забурення, дозгальності широк і сечевого міхура лікується успішно. Скорі й відходої результати. Як маєте якісь недомогання, яких ви не розумієте, порадитися з доктором д-ра Зінса.

ЕКЗАМІНАЦІЯ КРОВІ І СЕЧІ.

ПРОМІНИ X (ЕКС).

Умірковані ціни. Браї потреби сплати на рати.

(ЕКЗАМІНАЦІЯ І ПОРАДА ДАРОМ)

DR. L. ZINS, 110 EAST 16th STREET, (між 4. Еве і Ірвінг Плейс), NEW YORK, N. Y.

ГОДИНИ: від 9. рано до 8. вечір. В неділі: від 9. рано до 3. сполудня.

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ З КРАЮ!

ЗАМОВЛЯЙТЕ СЬОГОДНІ!

Берім біду за роги, велика збірка веселих сцен, пісень-куплетів, розмов та одноособових і збірних самоговорок, на веселий вечір

Вигадливий бурсак, комедійка для молоді в 2-ох діях, з часів Хмельниччини (2 жінчини, 4 мужчин, дівчата, хлопці)

Ой три шляхи широкі, драма з сучасного життя в 4-ох діях, 8 муж., 5. жен.

Село на сцені, збірка монологів, діалогів, співів і представлень, які надаються для влаштування; ревії, вечерніш, товариські зібрання тощо

Інсценізації вибраних творів Тараса Шевченка з 15 об'єднаннями, укладу сцени та 6 піснями в нотах

Козачка, песа на 4 дії, (10 мужчин, 3 жінчини, гурт)

Козацький рік, песа на 3 дії в 5 відсдонах, 5 муж., 4. жен.

Садок вишневий коло хати, песа на одну дію, на підставі молодого життя Тараса Шевченка. 2 муж., 1 жінка, 6 дітей

Київ наш, історична драма на 5 дії з часу боїв українського війська з більшовиками, 8 муж., 2 жен.

Інститука, інсценізація на 6 картин з оповідання Марка Вовчка. 10 жен., 2 муж.

Слава Кобзареві, сценічна картина, присвячена пам'яті Тараса Шевченка, з додатком 7 пісень на Свято Шевченка,

На кредит і на С. О. D. не висилаємо. Замовлення висилайте на адресу:

“СВОБОДА”

81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

BATES & ANDERSON

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

HUDSON, N. Y. ТЕЛЕФОН: 172

Католицький асистент

ДУМАЙТЕ ПРО ЦІНУ!

Ми не жадаємо від тих, котрі до нас приходять, щоб вони забули про ціну, або не питалися за неї; ми з власної пошуки цю справу підносимо.

Як кому на тім залежить, то може переконатися з власного досвіду, що наші ціли є якнайбільш умірковані; вони є приступні для кожної родини, без уваги на обставини.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON

FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne

Phone: Bergen 4-3989 Phone: Bayonne 3-0540

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ

Урядові години:

Від 1—3 пополудні і від 6—8

вечір. Н неділі згідно з умовою.

718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.

(near Springfield Avenue)

Tel. EAsch 3-4466.

ЗАПЕДАНІ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

доводять до безпотрібного терпіння.

Аналіза крові, лугі „Екс“,

аналіза сечі, медична екзамінація

по низькій ціні

запевняють удачу лікнозу.

Рематичні стани, „Гей фівер“, астма,

кислотні відходої, кишківни, пікура,

зало, широк лікується модерними

способами. — ПОРАДА ДАРОМ.

DR. DE RUHA

128 East 88th St., New York City.

Кожного дня від 10—2. год

і від 4—9. У неділі від 10—2.

Особі ждальні для жінок.

Д-р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,